

معرفی گروه کوپ هیمل بلاو

Introducing
Coop Himmelb(l)au
Practice

و نهضت‌های مختلف پست‌مدرن در عرصه فرهنگی و هنری و سخن از مرگ معماری مدرن، همگی در نقطه مقابل اندیشه کوب هیمل بلاو بود که سخن از معماری ای می‌گفت که فقد طرح فیزیکی و بالعکس، دارای طرحی ذهنی باشد و صراحتاً اعلام می‌کرد که در معماری ما، هیچ دیواری طراحی نمی‌شود و فضاهای ما به سیالیت ضربانگی هستند که از بطن وجودمان برخاسته و محیط اطراف را شکل می‌دهد.

در واقع آثار کوب هیمل بلاو از همان ابتدا حاکی از جاذیت سریع از اصول کلاسیک و گرسنگی بنیادین از نظریه‌هایی در معماری بود که به تقارن مخصوص و یکنواختی کامل مربوط می‌شد و گروه کوشید تا با خلق سازه‌های نامتقارن، ساختمان را از قید فرم‌های تحملی آزاد کند و طرح‌هایی با ویژگی: ایده آزاد، ذهن آزاد و غایت آزاد بیافریند.

در رد ویژگی تقارن مخصوص و یکنواختی ساختمان نیز این گروه گفته است که مایل نیستیم، معماری ای داشته باشیم که تمام موارد برانگیزاننده هیجانات را کنار بگذارد. از نظر فرایند تولید و خلق یک اثر هنری و یک بنای معماری، روش برخورد گروه کوب هیمل بلاو بدین گونه است که به عنوان مرحله اول، گروه طی بحث‌ها و تبادل نظرهای بسیار زیاد «پیرامون پروژه» به خلق اسکیس‌های اویله از پروژه نایل می‌شود. این اسکیس‌ها در مراحل بعدی طراحی، کامل تر شده و به پروژه نهایی ختم می‌شود و به ندرت پیش می‌آید که از روال اسکیس‌های اویله، انحراف اساسی صورت پذیرد و در واقع خلط‌وطای اصلی پروژه از ادامه همان اسکیس‌های اویله استخراج می‌شوند.

بیوگرافی معماران اصلی گروه کوب هیمل بلاو

معمار اول این گروه که «ولف دی پریکس»^۱ نام دارد در سال ۱۹۴۲ در شهر وین، اتریش متولد شد. پس از تحصیلات دوره دبیرستان، در دانشگاه فنی وین و سپس در انسیتویی معماری کالیفرنیای جنوبی و نیز انجمن معماری لندن، تحصیلات خود را در زمینه معماری و شهرسازی به پایان رسانید. پریکس از سال ۱۹۹۳ تاکنون به عنوان استاد صاحب‌آئلیه معماری و از سال ۱۹۹۹ تاکنون به عنوان استاد در زمینه طراحی صنعتی، طراحی محصول، طراحی صحنه و طراحی مد در دانشگاه هنرهای کاربردی وین مشغول به تدریس است. وی همچنین در سال ۱۹۸۴ در انجمن معماری لندن و در سال ۱۹۹۰ در دانشگاه هاروارد ایالات متحده آمریکا به عنوان استاد مهمان، تدریس نموده است. علاوه بر این او بین سال‌های ۱۹۸۵ تا ۱۹۹۵ به عنوان استادیار انسیتویی معماری کالیفرنیای جنوبی و از سال ۱۹۹۸ تاکنون در سمت هیئت علمی دانشکده معماری دانشگاه کلمبیا فعالیت نموده است.

معمار دوم این گروه نیز که «هلموت شویتزینسکی»^۲ نام دارد، در سال ۱۹۴۴ در شهر پوزنان^۳ لهستان متولد شد. وی در سنین کودکی به اتریش مهاجرت نمود و پس از طی دوران تحصیلات دبیرستان در دانشگاه فنی وین و انجمن معماری لندن تحصیل کرد.

در سال ۱۹۷۳ او به عنوان استاد مهمان در انجمن معماری لندن تدریس می‌نمود. در حال حاضر وی به عنوان نماینده یکی از اعضای دائم آکادمی علوم و هنر اروپا می‌باشد.

نمایشگاه‌ها

کارهای کوب هیمل بلاو، تاکنون در نمایشگاه‌های بین‌المللی متعددی، در معرض دید عموم علاقه‌مندان قرار گرفته که از میان آنها می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- برگزاری نمایشگاه اختصاصی در مرکز ژرژ پمیدو - پاریس، فرانسه
- شرکت در نمایشگاه معماری دیکانستراکتیو در موزه هنرهای مدرن

نویسنده: وحید تقی یاری*

Written by: Vahid Taghiyari

مقدمه

یکی از گروه‌های مطرح در معماری معاصر جهان طی دو دهه اخیر، گروه کوب هیمل بلاو می‌باشد که پروژه‌های چشمگیری را در زمینه هنر معماری و شهرسازی به علاقه‌مندان معرفی کرده است. از آنجا که این گروه مشهور در کشور ما کمتر شناخته شده، تا جایی که بعضًا تصور می‌شود کوب هیمل بلاو نام یک فرد (معمار) است، معرفی و آشنایی با پروژه‌های طراحی شده توسط این گروه خالی از لطف نیست.

گروه کوب هیمل بلاو به سال ۱۹۶۸ میلادی و در شهر وین، اتریش توسط «ولف دی پریکس»^۱ و «هلموت شویتزینسکی»^۲ در زمینه طراحی، معماری و هنر تأسیس شد. از همان آغاز، پروژه‌های گروه دارای تنوع زیادی در زمینه‌های متفاوت هنر و معماری بود که از لحاظ شیوه برخورد با پروژه‌ها، این گروه تفاوت چشمگیری با طیف وسیع معماران هم‌عصر خود داشت. در حقیقت، زمانه و فضای دهه هفتاد میلادی و بروز و ظهور جریان‌ها

ولف دی پریکس و هلموت شویتزینسکی

موزه و مرکز علوم و لفسبورگ - ورودی اصلی

شکست در زبان و ساختار بیان هنری که به وسیله عناصر مختلف در ترکیب حجم آن صورت گرفته، بیانی جدید از تحول جهان معماری را همzمان با تحول دنیای علم و دانش، توصیف نموده است.

۲- نمایشگاه و مرکز تحويل اتومبیل های BMW، مونیخ - آلمان
طراحی: کسب مقام اول در مسابقه برگزار شده در سال ۲۰۰۱ میلادی
مساحت: ۵۶۰۰۰ مترمربع
هزینه: ۱۰۲ میلیون یورو

شرح پروژه: شرکت BMW در حال برنامه ریزی برای ساخت یک مرکز جدید برای نمایش تولیدات جدید و تحويل آنها، در مجاورت ساختمان های اصلی این شرکت در پارک المپیک شهر مونیخ آلمان می باشد. المان اصلی طرح پیشنهادی کوب هیمل بلاو برای این مرکز، یک سالن وسیع و دارای سقفی تندیس گون است که به همراه ۲ حجم مخروطی دیگر به ساختمان های اصلی این شرکت خواهد پیوست. این سالن وسیع، یک مرکز فروش و تحويل تولیدات این شرکت و نیز یک بنای یادمانی ویژه، برای معرفی و تبلیغ نام شرکت BMW خواهد بود. سطح ناهموار داخلی به همراه پستی ها و بلندی های آن، موجب ایجاد فضاهای سیال و بدیعی در داخل این حجم شده است. نقطه اصلی این بنا و در واقع قلب تپنده آن، درواقع همان محل تحويل خودروها می باشد که دارای طراحی چشمگیر و بسیار زیبایی است. پیش بینی شده که عملیات ساخت و ساز این پروژه در نیمه دوم امسال (سال ۲۰۰۳ میلادی) آغاز گردد.

نمایشگاه و مرکز تحويل اتومبیل های BMW - نمای اصلی

(MOMA)- نیویورک، آمریکا

۳- شرکت در ششمین نمایشگاه بین المللی ونیز - ایتالیا

جوایز و افتخارات

گروه کوب هیمل بلاو که یکی از اعضای آکادمی علوم و هنرهای اروپا می باشد طی چند سال گذشته موفق به دریافت جوایز زیادی در مسابقات مختلف بین المللی شده که از آن میان می توان به این موارد اشاره کرد:

۱- جایزه معماری شهر وین، پروژه آپارتمانی بریام، وین - اتریش، سال ۱۹۸۹

۲- عضویت افتخاری در جامعه معماران آلمانی، آلمان، سال ۱۹۸۹

۳- جایزه ممتاز ایالت کارینتیا^۱، پروژه طراحی کارخانه فاندر^۲، اتریش، سال ۱۹۹۰

۴- جایزه انجمن معماران اتریش، پروژه طراحی کارخانه فاندر^۳، اتریش، سال ۱۹۹۰

۵- جایزه پی ای، پروژه طراحی خانه گشوده، آمریکا، سال ۱۹۹۰

۶- جایزه معماری صنعتی اروپا، هانور - آلمان، سال ۱۹۹۲

۷- جایزه معماری آلمان، پروژه طراحی سینمای UFA ، آلمان، سال ۱۹۹۹

۸- جایزه معماری صنعت سیمان اتریش، پروژه طراحی آپارتمان SEG ، اتریش، سال ۲۰۰۱

پروژه ها

با توجه به تعداد نسبتاً زیاد پروژه های کار شده توسط گروه کوب هیمل بلاو و تنوع موضوعات آنها، بهتر دانستیم که در این گفتار به معرفی پروژه هایی بپردازیم که دارای اهمیت محتوایی و کالبدی بیشتری بوده و نیز، در کشور ما کمتر معرفی شده باشند.

پروژه هایی که از این نظر حائز اهمیت بیشتری است به ترتیب زیر می باشند:

۱- موزه و مرکز علوم و لفسبورگ^۴، آلمان

طراحی: مسابقه برگزار شده در سال ۲۰۰۰ میلادی

مساحت طبقات: ۱۱۰۰۰ مترمربع

بودجه و هزینه: ۱۸/۵ میلیون یورو

شرح پروژه: عبور از فرم های سخت و شکسته به فرم های سیال و نرم که در طراحی این پروژه به چشم می خورد، استعاره ای از تحول داشش بشری از اصول و قوانین ثابت قدیم به داشش جدید مبتنی بر نسبیت می باشد.

انقلاب و تحول اساسی در علوم مختلف که در اوآخر قرن بیستم میلادی رخ داده است، باور ما را نسبت به این موضوع تغییر داده که علوم مدرن می توانند دنیای ما را به دقت توصیف کنند. به عنوان مثال، در فیزیک کوانتم، هایزنبرگ^۵ و بوهر معین کردند که خود عمل شناسایی و شناخت می تواند پدیده مورد شناسایی را دچار تغییر و دگرگونی کند و یا تحقیقات انشتین نشان داد که میدان های جاذبه، فضا را دچار خمش و انحصار می کند و بنابراین مفهوم ابتدایی زمان ثابت جای خود را به زمان های متغیر و نسبی داد.

مرکز علوم و لفسبورگ با زبانی معمارانه به این تحولات پاسخ می دهد و به زبانی دیگر بیان کننده آنها در جهان هنر و معماریست. این بنا با ایجاد

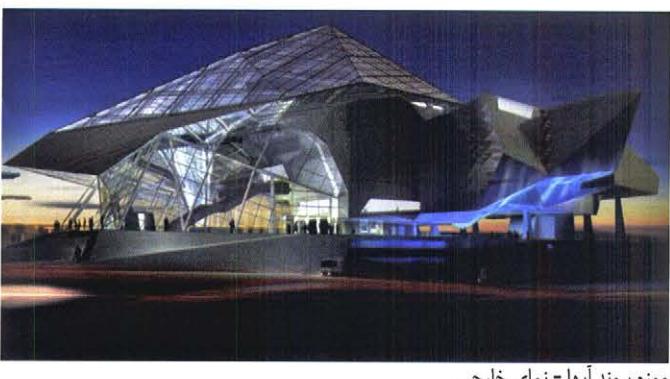
دیگر شبکه‌های بین‌المللی و شبکه داخلی این مجموعه را برای بازدیدکنندگان فراهم خواهد آورد.

۴- موزه «پیوند آبها»^۹ لیون - فرانسه
طراحی: کسب جایزه اول در مسابقه سال ۲۰۰۱
مساحت طبقات: ۲۴۰۰۰ مترمربع
هزینه: ۴۷ میلیون یورو

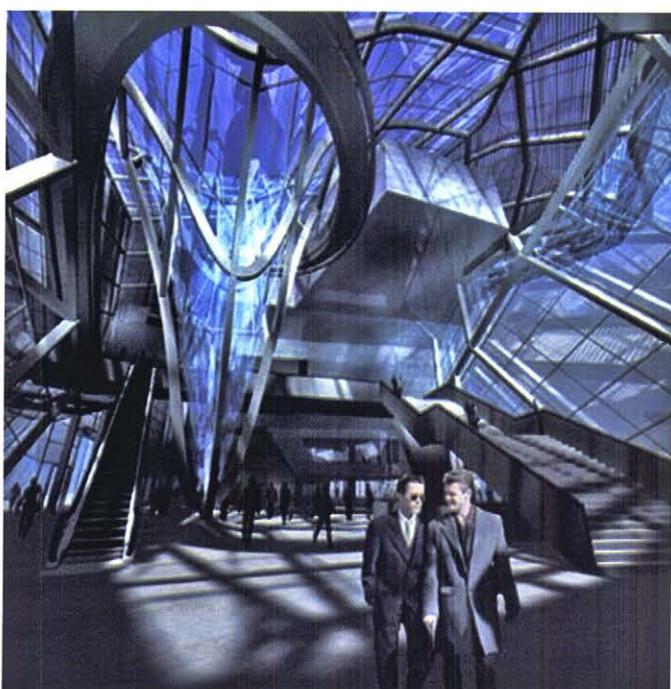
شرح پژوهش: این موزه که متعلق به شهر لیون فرانسه می‌باشد در ساحل محل التقاضی دو روختانه در این شهر، ساخته خواهد شد، پیش‌بینی می‌شود که پس از بازگشایی این موزه در سال ۲۰۰۵، سالانه ۵۰۰/۰۰۰ نفر از آن بازدید نمایند.

این موزه در ارتباط با معرفی فن‌آوری و صنعت در قرن بیست و یکم طراحی خواهد شد و پتانسیل پیشرفت شهر لیون را با استفاده از عواید آتی خود، خواهد افزود.

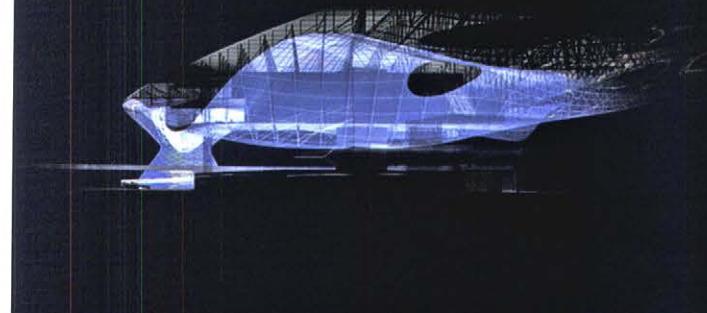
۵- آپارتمان‌های مسکونی - تجاری انبار گاز وین GPA ، وین - اتریش
طراحی: سال ۱۹۹۵ میلادی
تکمیل طراحی: سال ۱۹۹۸ میلادی

موزه پیوند آبها - نمای خارجی

موزه پیوند آبها - دید از داخل موزه

نمایشگاه و مرکز تحویل اتومبیل‌های BMW - حجم کلی

۳- مرکز تفریحی، تجاری مجموعه JVC، گودالا جارا^{۱۰} - مکزیک
طراحی: سال ۱۹۹۹ میلادی
تکمیل طراحی: سال ۱۹۹۹ تا ۲۰۰۰ میلادی
عملیات ساخت: سال ۲۰۰۱ میلادی
مساحت طبقات: ۲۱۲۵۰۰ مترمربع
هزینه: ۶۰ میلیون یورو

شرح پژوهش: این مرکز تفریحی، تجاری در مجموعه JVC، دارای ۱۲ سالن سینما، رستوران‌های مجلل، کلوب‌های مختلف، مغازه‌ها، استخر، دفاتر تحقیقاتی برای توسعه فناوری و فضاهای علمی می‌باشد. ایده اصلی طراحی این مجموعه، ایجاد نگرشی متفاوت نسبت به مراکز تفریحی در قرن بیست و یکم است. درواقع همزمان با تغییر مبنای جوامع از مقوله صنعت و تولید به سمت فناوری اطلاعات، علوم تخصصی و پیشرفته باعث تغییر مفهوم و نوع خدمات و تفریحات در جامعه خواهد شد و برهمین مبنای جریان دانش و اطلاعات به عنوان عنصری اصلی در تعریف جوامع و خواسته‌های جدید آنها، ایجاد نقش خواهد کرد. ایده اصلی و پیشنهادی کوب هیمل بلاو برای طراحی این مرکز، تعریف مجدد فضای تفریحی، از یک محل صرفاً مصرفی به یک ارتباط دو سویه بین مصرف‌کننده و ارائه‌دهنده خدمات می‌باشد.

این مرکز تفریحی، تجاری متعلق به آینده، امکانات معمول مراکز مشابه را با امکانات جدیدی که در خدمت تولید و تبادل دانش و اطلاعات هستند، ترکیب نموده است.

در برنامه‌ریزی برای خلق این اثر، سلامت ذهن و جسم به عنوان ارکان اصلی در برنامه‌ریزی به کار گرفته شده‌اند.

از طرفی نیز، فضاهای علمی داخل این مجموعه شامل فضای نمایشی خواهد بود که به صورت صوتی - تصویری، نحوه استفاده از فناوری‌های جدید را به عموم مردم آموخت خواهد داد. پایانه چند رسانه‌ای کامپیوتراً این مرکز نیز، امکان اتصال به اینترنت و

مرکز تفریحی، تجاری مجموعه JVC - ورودی

مجموعه آپارتمان‌های مسکونی - تجاری انبار گاز وین - آپارتمان‌های انبار گاز شماره ۳

صنعتی تاریخی در شهر وین قلمداد می‌شد، موجب گردید تا این ساختمان‌ها تخریب نشده و برای مصارف جدید فرهنگی با کاربری‌های جدید، آماده شوند.

در طرح کوب هیمل بالاو، که برای انبار گاز شماره ۳ ارائه شده است، ۳ عنصر جدید به بنا اضافه می‌شود که به ترتیب عبارتند از، حجم استوانه‌ای درون حجم انبار گاز، حجم پوسته‌ای شکل در پشت حجم انبار گاز و فضای گرد همایی چندمنظوره در قسمت آنها و پایه حجم انبار گاز که درون این احجام آپارتمان‌های مسکونی و دفاتر، جای گرفته‌اند.

لازم به ذکر است که ۳ حجم دیگر انبارهای گاز توسط سه گروه معماری دیگر و در یک مشارکت گروهی با کوب هیمل بالاو طراحی شده است.

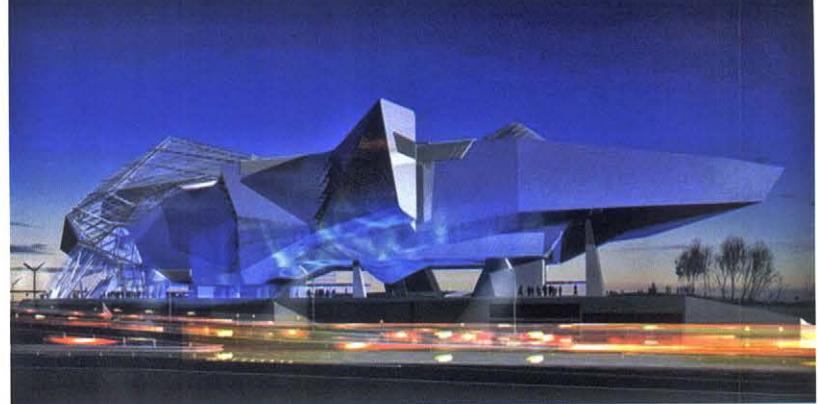
* دانشجوی کارشناسی ارشد معماری دانشگاه علم و صنعت ایران
E-mail: webmaster@iranarchitect.com

پی‌نوشت:

- 1.Wolf D. Prix
- 2.Helmut Swiczinsky
- 3.Poznan
- 4.Carinthia
- 5.Wolfsburg
- 6.Quantum
- 7.Heisenberg
- 8.Guadalajara
- 9.De Confluences
- 10.Lyon

منابع:

- 1.Blue Universe, By Zygmund Gerald
- 2.www.Coophimmelblau.com
- 3.www.arcspace.com
- 4.www.architectureweek.com

موزه پیوند آبهای - نمای خارجی

عملیات ساخت: سال ۱۹۹۹ تا ۲۰۰۱ میلادی

مساحت طبقات: ۳۴۰۰۰ مترمربع

ارتفاع: ۶۰ متر

هزینه: ۱۷۶ میلیون یورو

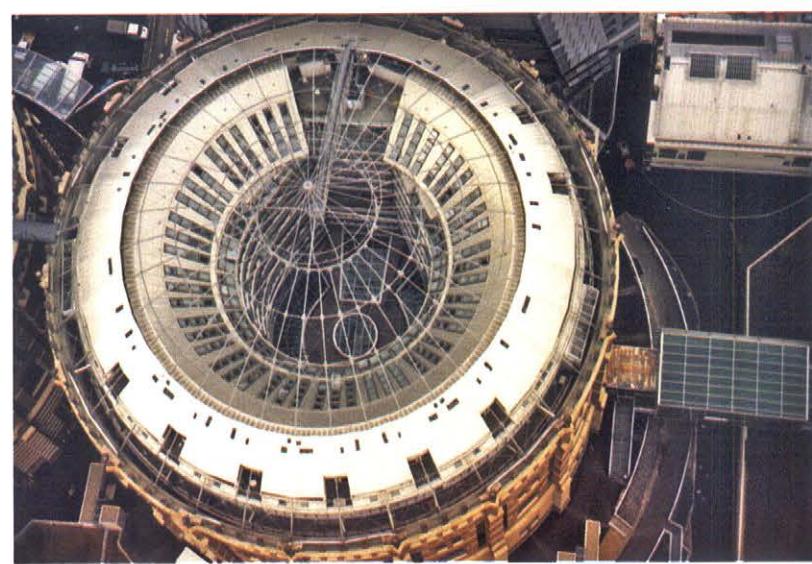
شرح پروژه: این مجموعه آپارتمان‌های چندمنظور شامل ۲۵۴ واحد آپارتمانی مسکونی، ۷۰ آپارتمان دانشجویی، سالن همایش ۲۰۰۰ نفره و مراکز خرید و رستوران خواهد بود.

چهار انبار گاز قدیمی در شهر وین، در گذشته محل نگهداری گاز مصرفی ساکنین شهر وین بود که پس از پایان استفاده از آن و بسته شدن این مراکز، تأسیسات داخلی آنها خارج گردید، در حالی که نمای خارجی آنها حفظ شده بود.

کاراکتر زیبای معماری این بناها و محل قرارگیری آنها که یک منطقه

مجموعه آپارتمان‌های مسکونی - تجاری انبار گاز وین - دید از کل مجموعه

آپارتمان‌های انبار گاز شماره ۳ - دید از سقف مجموعه